

Bjärströms bevattningssammanslutning
Att: Toivonen Matts
Västra Svartsmara 31 bst 1
22 310 Pålsböle

Verksamhet

Uttag av bevattningsvatten
Bjärströms Träsk
Finström

Ärende

Ansökan avser revidering av villkor i miljötillstånd för uttag av bevattningsvatten ur Bjärströms Träsk.

Verksamheten är numera miljögranskningspliktig enligt punkt 15.5 i bilaga 1 landskapsförordning (2008:130) om miljöskydd, nedan miljöskyddsförordningen. Verksamhetsutövarna har dock valt att fortsätta med miljötillstånd enligt 10 § 3 mom. landskapslag (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen.

Beslut

Miljötillstånd

ÅMHM reviderar villkoren i miljötillstånd för uttag av bevattningsvatten ur Bjärströms Träsk. Detta beslut ersätter i sin helhet beslut ÅMHM-Pn 45/08 med beslutsdatum 26.11.2008.

Villkoren revideras med stöd av 22 § landskapslag (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen.

Giltighet

Detta tillstånd gäller tillsvidare.

Tillståndsinnehavaren ska inkomma med en ansökan om granskning och revidering av tillståndsvillkor senast 31.12.2030. Om ansökan om revidering av tillståndsvillkor inte görs inom den föreskrivna tiden förfaller tillståndet i enlighet med 21 § 2 mom. punkt e) miljöskyddslagen.

Ersättning

ÅMHM har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland, nedan vattenlagen. Myndigheten konstaterar att nedanstående tillståndsvillkor och föreskrifter utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättning enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Miljökonsekvensbedömning

ÅMHM har övervägt behovet av miljökonsekvensbedömning, MKB, i enlighet med 3 § i landskapsförordning (2018:33) om miljökonsekvensbedömning. Till underlag för detta beslut krävs inte en MKB.

Villkor och föreskrifter

Tillståndsinnehavaren ska följa nedanstående villkor och föreskrifter utfärdade med stöd av 24 och 26 §§ miljöskyddslagen:

1. Tillståndshavaren är ansvarig för att verksamheten inte förorsakar skada eller olägenhet för miljön. Tillståndsinnehavaren ska tillämpa bästa tillgängliga teknik som enligt gängse branschkriterier är ekonomiskt möjligt då verksamhet enligt detta tillstånd utförs.
5 § miljöskyddslagen
2. Tillståndshavaren ska utse en ansvarig person som har den kunskap som krävs för att övervaka samtliga arbetsmoment som utförs enligt detta miljötillstånd så att miljötillståndet följs. Tillståndsinnehavaren ska till ÅMHM meddela personens namn och kontaktuppgifter och vid byte av ansvarig person uppdatera uppgifterna.
7 § miljöskyddslagen
3. Vattenuttag får endast ske så länge som vattennivån i tåkten inte underskrider tröskelnivån med 15 centimeter.
4 kap. 1 och 4 §§ och 5 kap. 1 § vattenlagen
4. En pegel ska finnas kalibrerad mot träskets tröskelnivå. Pegeln ska vara förankrad på sådant sätt att den inte kan rubbas samt vara placerad på ett lämpligt och lättillgängligt ställe. På pegeln ska finnas markering av tröskelnivå samt lägsta uttagsnivå.
Pegeln och dess placering ska godkännas av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet innan bevattningsvattenuttag sker.
26 § miljöskyddslagen, 4 kap. 4 § vattenlagen

5. Vattenuttagen ska mätas med vattenmätare. Vattenmätarna ska installeras på ett av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet godkänt sätt.
26 § miljöskyddslagen

6. En journal ska uppgöras och minst innehålla
- anteckning om vattenuttag månadsvis
  - anteckning om vattenstånd. Mätning av vattenstånd ska göras varannan vecka under perioden maj-september och under bevattningsperioden ska mätning utföras varje vecka.

En sammanställning av journalen ska inkomma till myndigheten årligen senast 31 oktober.
26 § miljöskyddslagen

7. Vid avslutande av verksamhet ska ansökan om avveckling göras till ÅMHH senast 6 månader innan verksamheten avser upphöra. Ansökan om avveckling ska innehålla en plan/beskrivning av hur avvecklingen ska ske och vad som eventuellt lämnas kvar och vad som återställs. Myndigheten kan föreskriva om ytterligare undersökningar och åtgärder i samband med avvecklingen.
24 § punkt d och 34 § miljöskyddslagen

Beslutsmotiveringar

Verksamheterna och dess placering

Bjärströms träsk i Finström är en grund sjö, med ett maximalt djup på 1,15 meter, som har sänkts vid flera tillfällen. Träsket är 25,4 hektar stort och har ett nederbördsområde på ca 4 km². Sjön är en vassrik Chara-sjö med ett rikt fågelliv och många intressanta växtarter. Runt träsket finns relativt mycket våtmarker som bidrar till att sjön har relativt konstanta nivåer. Sjön är värdefull ur forsknings- och undervisnings-synvinkel och det finns mycket bakgrundsdata om sjön. I samband med yngel-notning under sommaren 2001 (Sillanpää 2001) konstaterades att fiskbeståndet bestod av åtminstone 5 olika arter och åtminstone tidigare har Bjärströms träsk utgjort en viktig lekplats samt ett viktigt yngelområde för gädda.

Uttaget börjar räknas från det ögonblick som vatten slutar rinna ut ur sjön. Det ursprungliga miljötillståndet avsåg ett önskat uttag på 21 400 m³ vilket motsvarar en teoretisk sänkning på 8 centimeter. Uttaget innebär inget hot mot träsket under normala år men för att skydda sjön vid extremt låg vattenföring sätts villkor om bevattningsstopp vid 15 centimeter under tröskelnivån.

Sjön tycks ha ett tillflöde av grundvatten då nivåerna hålls på en högre nivå än förväntat. År 2018 som verkligen var ett extremtorrår uppmättes som mest -9 cm på pegeln. Visserligen var uttaget också väldigt litet det året, men ett större uttag hade varit möjligt.

Av erfarenhet vet man att det är viktigt att fastställa en lägsta nivå för när uttag kan ske, snarare än att tillåta en viss volym då denna volym ändå inte är garanterad som möjligt uttag. Det är lägsta nivån som begränsar. Därtill räknas uttaget först från det ögonblick då vatten inte längre rinner ut ur sjön. Dvs, vårflödet kan nyttjas fritt.

Processuella motiveringar

Verksamheten är idag miljögranskningspliktig men sökanden har valt att fortsätta med miljötillstånd enligt 10 § 3 mom. miljöskyddslagen.

Ursprungligen beviljades flera miljötillstånd för uttag men med krav om att de skulle bilda en bevattningssammanslutning samt att miljötillstånden överfördes till sammanslutningen. Därefter har sammanslutningen utökats med nya deltagare/nyttjare varmed det fanns skäl att revidera villkoren för bättre tillämpning av tillståndet. Sammanslutningen fördelar själv internt vilka mängder olika delägare/nyttjare kan tillgodogöra sig.

Allmänna innehållsmotiveringar

Verksamheten utförs huvudsakligen med kanonbevattning av grödor samt droppbevattning av t ex äppelträd. Tidpunkt för bevattningen varierar beroende på vilka grödor som bevattnas samt vilka meteorologiska förhållanden som råder.

ÅMHM har gjort en tillåtlighetsbedömning av verksamheterna samt granskat förutsättningarna för beviljande av tillstånd. ÅMHM konstaterar att då tillståndshavaren vid utförandet av verksamheterna iakttar de villkor som föreskrivs, kommer verksamheterna inte leda till sådan negativ miljöpåverkan som anges i 3 §, a till g punkterna i miljöskyddslagen. ÅMHM beviljar tillstånd med stöd av 17 § miljöskyddslagen då verksamheterna följer denna lag och den lagstiftning som anges i 10 § miljöskyddslagen.

Myndigheten konstaterar att verksamhetsutövaren har påvisat tillräcklig kunskap och att denne är organiserad på ett trovärdigt sätt. ÅMHM konstaterar vidare att företaget uppfyller kravet om verksamhetens organisation enligt 7 § miljöskyddslagen.

Detaljerade innehållsmotiveringar

ÅMHM utfärdar villkor 1 i syfte att tydliggöra de allmänna kravbestämmelserna i miljöskyddslagens 4 § gällande tillståndshavarens ansvar för att uppnå tillräckligt miljöskydd samt skyldighet att tillämpa bästa tillgängliga teknik för branschen som är allmänt tillgänglig och ekonomiskt möjlig.

Villkor 2 tillgodoser att tillståndshavaren alltid har en ansvarig person som bistår med kunskap om verksamhetens miljöpåverkan och det förebyggande arbetet som föreskrivs i 7 § miljöskyddslagen.

Vattenföretag skall utföras så att ändamålet med företaget eller verksamheten nås med minsta skada och olägenhet för miljön. Villkor 3 ges med stöd av 4 kap 1 och 4 §§ i vattenlagen i syfte att minimera skada på vattendraget samt flora och fauna. Lägsta uttagsnivån är en bedömning av vad sjön uppskattas tåla utan negativ miljöpåverkan.

Villkor/instruktioner 4 – 6 har till syfte att tydliggöra verksamhetsutövarens ansvar och skyldigheter att utföra egenkontroll och redovisning av sin verksamhet och dess påverkan. Villkoren ges med stöd av 26 § miljöskyddslagen.

På grund av svårigheter att i samband med prövningen bedöma eventuell påverkan på miljön och därmed behov av åtgärder vid avslutande av verksamhet utfärdas inga specifika instruktioner för detta. Om tillståndet inte innehåller tillräckliga bestämmelser för avslutande kan ÅMHM enligt 34 § miljöskyddslagen besluta om dylika åtgärder i samband med eller efter avslutande. Med villkor 7 avses att verksamhetsutövaren vid avslutande av verksamheten ska ansöka om tillstånd för avslutande för att myndigheten ska kunna göra en bedömning av huruvida det behövs undersökningar, saneringsåtgärder eller andra försiktighetsmått i samband med avslutandet.

ÅMHM konstaterar att verksamheten med givna villkor och föreskrifter kommer att utföras så att ändamålet nås med minsta möjliga negativa miljöpåverkan utan att denna miljöhänsyn blir oskälig. ÅMHM reviderar med stöd av 22 § miljöskyddslagen miljö tillståndet för Bjärströms bevattningssammanslutning.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs avgift i enlighet med bilaga 15 § i Ålands landskapsregeringsbeslut (2018:99) om taxa för ÅMHHM. Därmed tillämpas taxa 2018, bilaga 1, miljögranskningsärenden.

Uttag av vatten från sjö 1040 €

Besvär

Besvärсанvisning bifogas.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Ordförande Ulrika Sandell-Boman
Prövningsnämnden
Beslutande

Mikael Stjärnfelt
Miljöskyddsinspektör
Föredragande

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Besvärсанvisning

Ärendehantering

Ansökan

Bjärströms bevattningssammanslutning har ansökt om revidering av villkor i miljötillstånd för uttag av bevattningsvatten ur Bjärströms träsk.

Ansökan inkom 31.12.2018.

Delgivning av ansökan

Ansökan delgavs offentligt under tiden 30 oktober - 21 november 2020 på ÅMHM:s anslagstavla.

Av delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovan nämnda tid.

Yttranden

Inte några yttranden har inkommit under tiden för offentlig delgivning.

Utlåtanden

ÅMHM har inte begärt utlåtanden.

Bemötande

ÅMHM har inte behövt höra Bjärströms bevattningssammanslutning då några sådana handlingar som föranleder bemötande inte har inkommit.

Delgivning av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet delges offentligt på ÅMHM:s anslagstavla och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på ÅMHM:s kansli. Beslutet finns även tillgängligt på internet på ÅMHM:s hemsida, www.amhm.ax. I delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.